

Pestprotocol

De Zeven Linden

Inhoud

Waarom een pestprotocol?	3
Wat wordt verstaan onder pesten?	3
Wat zijn de gevolgen van pesten?	4
Vijf voorwaarden voor het aanpakken van pestgedrag	5
De vijfsporenaanpak	6
Adviezen ten aanzien van pestgedrag	8
Nuttige sites m.b.t. pesten	9

Waarom een pestprotocol?

De Zeven Linden wil leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De werknemers van De Zeven Linden bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de school. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Pestgedrag wordt op De Zeven Linden niet geaccepteerd. Wij proberen er alles aan te doen om pestgedrag te voorkomen en indien nodig te bestrijden. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop wij het pestgedrag van leerlingen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Wat wordt verstaan onder pesten?

Onder pesten op school verstaan wij het volgende: "Pesten is een systematische handeling van agressie, waarbij een leerling of een groep leerlingen proberen een andere leerling of leerlingen fysiek, verbaal, psychologisch of seksueel schade toe te brengen, terwijl die niet (langer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen."

Iemand wordt gepest als hij of zij herhaaldelijk wordt blootgesteld aan negatieve acties van één of meer personen, waarbij sprake is van ongelijke verdeling van macht. Het is een negatieve actie als iemand opzettelijk letsel of ongerief aanbrengt of probeert aan te brengen bij de ander. Deze acties kunnen direct (verbaal of fysiek), indirect (relationeel) of digitaal. Bij deze laatste vorm van pesten gebruiken leerlingen sociale media of de mobiele telefoon om anderen vervelende berichtjes te sturen of ander ongerief aan te brengen.

Pesten heeft duidelijke kenmerken:

- pesten gebeurt opzettelijk;
- pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal);
- bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer);
- pesten gebeurt systematisch;
- pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen;
- pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor.

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk. Nu eens is de ene "het lijdend voorwerp" en dan de andere. Pesten is structureel en brengt kinderen tot wanhoop. Het structurele en negatieve karakter vraagt om echt beleid.

Wat zijn de gevolgen van pesten?

Pesten is niet alleen schadelijk voor slachtoffers, maar ook voor de pester zelf en voor klasgenoten.

Gevolgen voor slachtoffers van pesten

Een eenmalige pestervaring is zelden erg traumatiserend, ook als die heel ernstig is. Vooral kinderen die herhaaldelijk en op verschillende manieren zijn gepest, hebben last van sociale en emotionele problemen. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat gepest worden gevoelens van eenzaamheid en depressie vergroot en bestaande problemen verergert. Slachtoffers gaan zichzelf door het pesten minder leuk vinden, vertrouwen hun leeftijdsgenoten niet en zijn bang om naar school te gaan. Die gevoelens kunnen leiden tot verder isolement en diepere depressie en nog meer pestgedrag uitlokken. Kinderen die aan het begin van het schooljaar gepest worden, hebben een aanzienlijk grotere kans dat ze zes maanden later in datzelfde schooljaar ook gepest worden. Bovendien hebben ze vaker last van psychosomatische klachten, zoals hoofdpijn, slaapproblemen, buikpijn, bedplassen en vermoeidheid.

Gevolgen voor pesters

De gevolgen voor pesters zijn op korte termijn nog niet negatief. Zolang ze op school zitten, kunnen ze zich vaak goed staande houden. Hun schoolprestaties zijn beter dan die van gepeste kinderen en hun populariteit en zelfwaardering zijn ook groter. Vaak is er wel sprake van een zogenaamde schijnpopulariteit: klasgenoten bewonderen de pesters, maar tegelijkertijd zijn ze ook bang voor ze. Ze lijken populair, maar zijn het daadwerkelijk niet. Op de lange termijn kunnen pesters echter wel sociale problemen krijgen. Een pestend kind leert dat het doelen kan bereiken zonder op een sociaal aangepaste manier met anderen te onderhandelen. Daardoor kan hij uiteindelijk onaangepaste gedragspatronen krijgen.

Kinderen en jongeren die op school anderen pesten, lopen een grotere kans op ernstige problemen in hun adolescentie. Ze komen vaker met justitie in aanraking, drinken meer alcohol en plegen vaker zelfmoord. Jongens die pestten zijn later vaker bij vechtpartijen betrokken. Meisjes die vroeger pestten hebben op latere leeftijd een grotere kans om betrokken te raken bij huiselijk geweld en om tienermoeder te worden. Kinderen van vroegere pestkoppen vertonen op hun beurt weer vaker problematisch gedrag.

Gevolgen voor klasgenoten

De hele klas kan last hebben van pesten. De verstoring en afleiding die het pesten veroorzaakt hinderen het leren. Op dagen waarop niet-betrokken kinderen iemand gepest zien worden, vinden ze school minder leuk. Kinderen die dagelijks geconfronteerd worden met pesten krijgen bovendien de boodschap dat toeschouwers niet ingrijpen, slachtoffers verdienen wat ze krijgen, macht belangrijker is dan rechtvaardigheid en dat volwassenen niet goed voor kinderen zorgen.

Vijf voorwaarden voor het aanpakken van pestgedrag

Het is cruciaal dat het tegengaan van pesten een onderwerp is van alle betrokken partijen. De erkenning dat er wordt gepest bij ons op school en dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is om hier iets aan te doen, is een noodzakelijke eerste stap in de aanpak van pesten. Duidelijk moet zijn dat pesten onacceptabel is, in elke situatie. Als deze norm overtreden wordt, moet daar een reactie op volgen die duidelijk maakt dat intimiderend gedrag of gedrag dat anderen uitsluit niet getolereerd wordt. Het aanpakken van pesten heeft alleen zin als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De vijf onderstaande voorwaarden vormen de basis om pestgedrag op school aan te pakken:

1. Pesten wordt **als een probleem beschouwd** door alle direct betrokken partijen: docenten, schoolleiding, ouders en leerlingen (slachtoffer(s), dader(s), meelopers en de zwijgende middengroep).
2. De school wil eerst en vooral het pestprobleem voorkomen. **Een preventieve aanpak** bestaat onder meer uit de serieuze behandeling van het onderwerp tijdens met name de mentorlessen. Naar aanleiding daarvan worden regels en afspraken vastgesteld met tot doel om pestgedrag te voorkomen en een positief en veilig klimaat te scheppen.
3. Als pestgedrag desondanks toch optreedt en door ons wordt **gesignaleerd**, nemen wij **duidelijk stelling tegen het pesten** en worden klachten over pesten met hoge prioriteit behandeld.
4. Als er sprake is van pestgedrag, hanteert de school **een directe aanpak** (curatief). Dat kan door middel van individuele gesprekken, groepsgesprekken, strafmaatregelen en/of verschillende vormen van hulp en ondersteuning.
5. Indien de aanpak onvoldoende resultaat oplevert, wordt de **vertrouwenspersoon ingeschakeld**. Hij/zij kan op verzoek van de ouder(s) van het gepeste kind een klacht indienen bij de **klachtencommissie**, die het probleem onderzoekt en het bevoegd gezag adviseert over de te nemen maatregelen.

De vijfsporenaanpak

Bij de aanpak van pestgedrag maken we gebruik van de zogenaamde vijfsporenaanpak. Dit houdt in dat er hulp geboden wordt aan de vijf partijen die bij pesten op school betrokken zijn, te weten; het gepeste kind, de pester, de rest van de klas (de zwijgende middengroep), de docenten en de ouders.

- Steun bieden aan het gepeste kind, in de vorm van begeleidingsgesprekken, adviezen en in sommige gevallen een sociale vaardigheidstraining of weerbaarheidstraining (zie ook punt A);
- Steun bieden aan de pester, in de vorm van begeleidingsgesprekken en adviezen. In de meeste gevallen volgen ook strafmaatregelen (zie ook punt B);
- Steun bieden aan de zwijgende middengroep, in de vorm van klassengesprekken, adviezen en het delen en ontwikkelen van kennis over pesten. (zie ook punt C);
- Steun bieden aan de docenten, in de vorm van het delen en ontwikkelen van kennis over pesten en door hen te ondersteunen bij het voorkomen, signaleren en aanpakken van pestgedrag (zie ook punt D);
- Steun en adviezen geven aan de ouders (zie ook punt E).

A. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt:

- Er wordt naar de leerling geluisterd en zijn/haar probleem wordt serieus genomen.
- Met de leerling wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling wordt gewerkt aan oplossingen.
- Zonodig wordt ervoor gezorgd dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld in de vorm van een sociale vaardigheidstraining of weerbaarheidstraining.

B. Steun bieden aan de pester

- Tegen de pester wordt een passende strafmaatregel genomen, om duidelijk te maken dat pesten in geen enkele vorm en onder geen beding getolereerd wordt. In het uiterste geval gaat de directie van De Zeven Linden over tot schorsing of verwijdering.
- Met de leerling wordt een probleemoplossend gesprek aangegaan waarin de oorzaak van het pestgedrag wordt blootgelegd.
- Met de leerling wordt besproken wat pesten voor een ander betekent.
- De leerling krijgt hulp om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Met de leerling worden afspraken gemaakt met als doel om pestgedrag in het vervolg te voorkomen.
- Zonodig wordt ervoor gezorgd dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijv. in de vorm van een sociale vaardigheidstraining of een agressieregulatietraining.

C. Steun bieden aan de zwijgende middengroep

- Met de leerlingen wordt gepraat over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de leerlingen wordt gewerkt aan een klimaat waarin zij het voor elkaar opnemen i.p.v. elkaar pesten.
- Met de leerlingen wordt overlegd over mogelijk oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- De leerlingen worden gestimuleerd om de oplossingen actief in praktijk te brengen.

D. Steun bieden aan de docenten

- De docenten worden ervan bewust gemaakt dat zij een sleutelrol hebben in het vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden van het pesten.

- De docenten en de rest van de schoolorganisatie wordt informatie gegeven over pesten als algemeen verschijnsel en over het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- Er wordt blijvend gewerkt aan het tot stand brengen van een algemeen beleid van de school rond veiligheid en pesten.

E. Steun bieden aan de ouders

- School gaat met ouders in gesprek om de situatie helder te krijgen.
- Ouders die zich zorgen maken over pesten, worden serieus genomen.
- Ouders krijgen informatie en advies over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- School tracht in samenwerking met ouders het pestprobleem aan te pakken
- Indien nodig worden ouders doorverwezen naar deskundige ondersteuning.

Adviezen ten aanzien van pestgedrag

Adviezen aan ouders van pesters

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.
- Maak je kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed aandacht aan je kind.
- Stimuleer je kind tot het beoefenen van een sport.

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen

- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kun je de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen.
- Pesten op school kun je het beste direct met de mentor bespreken.
- Als je kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met je kind videobanden over pesten.
- Als van je kind er met niemand over mag praten, steun dan je kind, geef het achtergrondinformatie en maak je kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken. Voordat je dit belooft, is het raadzaam de school te vragen of ze dit probleem ook daadwerkelijk voorzichtig aanpakt.
- Beloon je kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer je kind tot het beoefenen van een sport, zodat hij in een spel of motorische vaardigheid kan uitblinken.
- Wordt je kind op de sportclub gepest door leeftijd- of klasgenoten, vraag dan de leiding aan het pesten aandacht te besteden en met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig mag zijn.
- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met je kind. Doe dat niet op negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: 'wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?'
- Steun je kind in het idee dat er een einde aan komt.
- Laat je kind opschrijven wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij je kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.
- Laat je kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining (SVT) via school. Sta dus niet toe dat je kind voor de zoveelste keer buitengesloten wordt, nu door het naar een instantie buiten school toe te sturen.
- Accepteer de situatie niet. Als de school niet wil meewerken, schakel dan de vertrouwenspersoon op school in om aan de ongezonde situatie voor je kind een einde te maken.

Adviezen aan alle andere ouders

- Neem het probleem serieus: het kan ook jouw kind overkomen.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem.
- Vraag om toezicht op het plein en in de pauzes.
- Praat met je kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen, hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
- Geef af en toe informatie over pesten: wie doen het, wat doen zij en waarom?
- Corrigeer je kind als het voortdurend anderen buitensluit.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer je kind voor anderen op te komen.
- In geval van pesten buiten school is ons advies om aangifte te doen bij de plaatselijke politie.

Nuttige sites m.b.t. pesten

<http://www.pestweb.nl/>
<http://www.bobvandermeer.info/>
<http://kinderen.moed.nl/>
<http://www.aandachtvoorpesten.nl>
<http://www.orthopedagogiek.com/pesten.htm>